

Č. 11.786.

Pojištění nemocenské. — Řízení správní. — Řízení před nss-em: Rozhodovací pravomoc okr. sboru a ústředního sboru Léčebného fondu veř. zaměstnanců.

(Nález ze dne 12. března 1935 č. 12.364/32.)

Prejudikatura: Boh. A 8826/30.

Věc: Biskupský úřad ev. a. v. generální církve na Slov. v Lipt. Sv. Mikuláši proti Ústřednímu sboru Léčebného fondu veřejných zaměstnanců o pojistnou povinnost vdov po evangelických farářích.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: Nař. výměrem učinil Léčebný fond veřejných zaměstnanců stěžujícím si úřadu toto oznámení: Ústřední sbor Léčebného fondu veřejných zaměstnanců v Praze rozhodl ve schůzi, konané dne 30. března 1932, ve věci odhlášky vdov po evangelických farářích tamním úřadem, že není možno přijmouti odhlášku těchto vdov po evangelických farářích, poněvadž zaměstnavatelem ve smyslu zák. č. 221/25 Sb. je církevní sbor, jehož zaměstnanci, pokud vykonávají úkony veřejné duchovní správy, event. jejich vdovy, podléhají nemocenskému pojištění podle cit. zákona. Ve smyslu rozhodnutí tohoto ústředního sboru jste povinni odváděti pojistné za vdovy po evangelických farářích k Léčebnému fondu (příslušnému okresnímu sboru). Vybízíme současně příslušný okresní sbor, aby předepsal a vymáhal nedoplatky pojistného.

Maje rozhodovati o stížnosti do tohoto výměru musil se nss zabývat nejprve námitkou, kterou proti stížnosti vznáší v odv. spise žal. Léčebný fond, jenž dovozuje, že stížnost není přípustna. Uplatňuje po této stránce, že podle čl. 1 odst. 2 organ. zák. č. 125/27 Sb. a podle vl. nař. č. 8/1928 Sb. přísluší politickým úřadům jednati ve všech věcech vnitřní správy, které nejsou nebo nebudou zvláštním předpisem svěřeny jiným úřadům, takže k rozhodnutí sporu mezi Ústředním sborem Léčebného fondu a stěžujícím si biskupským úřadem jsou příslušny politické úřady, nikoli nss, neboť pořad instancí nebyl ve smyslu § 5 zák. o ss vyčerpán. Nař. výměrem vydal ústřední sbor pouze směrnice pro okr. sbor v Levicích, aby podle nich zařídil tento okr. sbor předpis a vymáhání pojistného. Stěžujícím si úřadu nebylo dosud nař. opatřením v jeho právech ublíženo a mohl by býti ve svých právech dotčen teprve výměrem okr. sboru. Takový výměr však dosud nebyl vydán, případně stěžující si úřad proti takovému výměru instančně-adm. cestou nebrojí.

S tímto nazíráním odv. spisu nelze však souhlasiti.

Již v nál. Boh. A 8826/30 dovodil nss, že Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců jako veřejnoprávní korporaci, provádějící nucené veřejnoprávní nemocenské pojištění podle zák. č. 221/25 Sb., svěřena byla státem určitá část veřejné správy sociální a že orgánům této veřejnoprávní korporace, pokud obstarávají úkony veřejné správy sociální, přikázané jim zákonem č. 221/25 Sb., nelze v této jejich funkci upírat

právní povahu orgánů správy státní ve smyslu § 2 zák. o ss, neboť obstarávají takto úkoly, jež by jinak musil vykonávat stát svými vlastními orgány.

Z těchto vývodů jde, že zcela selhává poukaz odvodního spisu na ustanovení čl. 1 odst.1 zák. o organizaci politické správy, když právě orgánům Léčebného fondu bylo svěřeno obstarávat úkony veřejné správy sociální na poli pojištění veřejných zaměstnanců, takže v tomto oboru není dána příslušnost úřadů politických, a nelze pak ani z toho, že tyto úřady ve věci nerozhodovaly, právem dovozovati, že věc nebyla v pořadu instančním vyčerpána.

Že pak nař. opatření není úkonem správy sociální v oboru nemocenského pojištění veřejných zaměstnanců, odvodní spis netvrdí a právem by ani tvrdit nemohl. Může proto jíti jen o to, je-li takovým úkonem na onom poli, aby na něj mohlo býti pozíráno jako na rozhodnutí nebo opatření, jaké má na mysli ustanovení § 2 zák. o ss a jaká jediné mohou býti před tímto soudem přípustně naříkána. To ovšem také odvodní spis popírá, neboť uvádí, jak svrchu naznačeno, že nař. výměrem byly pouze vydány směrnice pro okr. sbor v Levicích, aby podle nich zařídil předpis o vymáhání pojistného.

Toto tvrzení odvodního spisu jest však v rozporu s obsahem nař. výměru. Jest ovšem pravda, že v závěru výměru se praví, že se současně vybízí příslušný okr. sbor, aby předepsal a vymáhal nedoplatky pojistného, leč podstata nař. výměru není v tomto oznámení, nýbrž v části předcházející, kde se praví, že ústřední sbor rozhodl ve věci odhlášky vdov po evangelických farářích stěžujícím si úřadem, že mu není možno přijmouti odhlášku těchto vdov, poněvadž zaměstnavatelem ve smyslu zák. č. 221/25 Sb. je církevní sbor atd. a že ve smyslu tohoto rozhodnutí ústředního sboru jest stěžující si úřad povinen odváděti pojistné za vdovy po evangelických farářích Léčebnému fondu (příslušnému okr. sboru). Z toho jde, že vlastním obsahem nař. rozhodnutí jest výrok, jímž ústřední sbor nepřijímá odhlášku vdov, kterou učinil stěžující si úřad, že tedy ústřední sbor rozhodoval o pojistné povinnosti oněch vdov, jejichž odhlášku, podanou zaměstnavatelem, zamítl. Takový výrok jest ovšem způsobilý zasáhnouti do práv stěžujícího si úřadu a má proto kvalifikaci opatření, naříkatelného ve smyslu § 2 zák. o ss, když — jak nahoře dovozeno — byl vydán orgánem, jemuž nelze odpírati právní povahu orgánu státní správy ve smyslu právě cit. ustanovení.

Nemohl proto nss stížnost odmítnouti, jak navrhoval odv. spis, nýbrž musil ji přijmouti k projednávání a uvažovati o námitkách, jež proti nař. rozhodnutí vznáší.

Prvou svou námitkou uplatňuje stížnost, že žal. ústřední sbor nebyl příslušný rozhodovati o podané odhlášce, poněvadž mu přísluší rozhodovati jen jako stolicí odvolací o stížnostech do rozhodnutí okr. sboru, jež však ve věci odhlášky vydáno nebylo. Stížnosti bylo dáti za pravdu.

Již z prvé části tohoto nálezu jde, že nař. rozhodnutí ústředního sboru sluší považovati za rozhodnutí o pojistné povinnosti vdov evangelických farářů. Podle § 14 zák. č. 221/25 Sb. jsou orgány Léčebného fondu veřejných zaměstnanců: ústřední sbor a jeho představenstvo a okr. sbory. Z ustanovení § 20 a 24 cit. zák. pak plyne, že rozhodovací kom-

petence v otázkách pojištění podle tohoto zák. jest rozdělena mezi ústřední sbor a okr. sbory, a zejména rozhodování o pojistné povinnosti přísluší podle § 24 bod 1 v první stolici okr. sboru a teprve ve druhé stolici podle § 20 bod 9 sboru ústřednímu.

V přítomné věci nerozhodoval však žal. ústřední sbor, jak v odv. spise sám doznává, o učiněné odhlášce jako stolice odvolací na základě odvolání z rozhodnutí okr. sboru, nýbrž přímo jako instance první a jediná. Postupem tím porušil podstatné formy řízení, pročez bylo jeho rozhodnutí zrušiti pro vadné řízení podle § 6 zák. o ss.

Č. 11.787.

S a m o s p r á v a o b e c n í: I. Opatření vydané politickým úřadem na základě § 93 odst. 1 slez. obec. zřiz. je aktem dozorčím, nikoliv rozhodnutím instančním. — II. V mezích takového opatření může úřad učiniti též opatření nápravné.

(Nález ze dne 12. března 1935 č. 24.026/34.)

P r e j u d i k a t u r a: srov. Boh. A 8561/30, 10.551/33.

V ě c: Město Slezská Ostrava proti zemskému úřadu v Brně o zastavení usnesení obecního zastupitelstva o nemocenské podpoře provisorních obecních úředníků.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Městská rada ve S. se usnesla ve schůzi, konané dne 9. června 1921, aby provisorní úředníci byli pojištěni u okr. nemoc. pokladny za dobu jich provisoria, aby si platili sami na ně připadající kvotu nemocenských příspěvků a v případě jich onemocnění aby obdrželi plný plat, ale za to aby byli povinni odváděti celou nemocenskou podporu. Na základě tohoto usnesení vyplácela stěžující si obec Marii T., učitelce mateřské školy ve S., po dobu jejího onemocnění, t. j. od 24. ledna do 15. dubna 1922, od 15. listopadu do 30. listopadu 1922 a od 20. října 1924 do 15. března 1925 jí příslušející služební požitky, avšak dávala si vypláceti okr. nemoc. pokladnou ve Slezské Ostravě peněžité dávky, na které měla Marie T. nárok z titulu svého nemocenského pojištění v úhrnné částce 6.216 Kč.

Podáním k osp-é ve Frýdku z 5. května 1926 a podáním k min. soc. péče z 28. ledna 1927 domáhala se Marie T. toho, aby jí obec S. vydala neprávem přijaté nemocenské podpory.

Osp ve Frýdku výnosem z 2. června 1927, vyřizujíc tato podání Marie T., prohlásila se nepřislušnou rozhodnouti o požadavku Marii T. uplatněném z důvodu, že nejde o nároky, které by byly na základě ustanovení nemoc. zák. a to z veřejnoprávního titulu uplatňovány. V daném případě jde o soukromoprávní nárok vůči městu S., který nutno uplatňovati pořadem práva civilního. Rozhodnutí to dala osp na vědomí min. soc. péče, které postoupilo věc zsp-é v Opavě k případnému kompetentnímu opatření se stanoviska §§ 62 a 63 nemoc. zák. Zem. úřad v Brně upozorniv na § 92 slez. obec. řádu vyzval výnosem z 15. ledna 1932 okr. úřad ve Frýdku, aby potřebné zařídil.